

uit Nederland, geheel anders staan tegenover hetgeen wij onder den algemeenen naam van onze 'nationaliteit' hebben samengevat, dan de afstammelingen van hunne voorloopers in de xviie eeuw.

De Knickerbockers⁶⁹ beroemen zich in hunne afkomst. Hunne Hollandsche extractie is hun een brief van adeldom. Bij gelegenheid van de receptie, mij zoo vriendelijk te New York gegeven,⁷⁰ werkte het op de lachspieren dezen en genen te ontmoeten, die met grooten nadruk, de eene of andere bijzonderheid mededeelde waaruit blijken moest dat hij 'true Dutch blood in his veins' had. Een goede broeder stikte bijna in de poging om de letter G op zijn 'Dutch' uittespreken.

Waaraan hebben wij dit toe te schrijven?

Zou het zijn omdat de mannen, die Washington Irving in zijne geschiedenis van New York heeft vereeuwigd,⁷¹ uit *eene andere klasse van de maatschappij* zijn geweest, dan onze latere, vooral onze laatste emigranten?⁷²

Ten deele. Ik geloof evenwel niet, dat men oudtijds voor zijn plezier de boorden aan de Hudson rivier opzocht.⁷³ Renteniërs en soortgelijken bleven stil te huis.

Is het, omdat de u bekende figuur met de klompen aan de voeten, de pijp in den mond en de handen in den zak '*niet de type van den Hollander*' voor hen is, zooals voor uwe kinderen, als zij prefereëren onvoldragen Yankee's⁷⁴ te zijn?

Het is, omdat men ginds *iets afweet van de geschiedenis des Vaderlands*, omdat men iets begrijpt van de *roeping, die Nederland in vroeger tijd voor kerk en staat heeft gehad*, omdat men nog niet geheel van de *beginselen vervreemd is*, waaruit ons 'voorgeslacht' leefde. In één woord, het is om de *geestelijke schatten*, die men met den Hollandschen naam heeft geërfd.

En dat is *juist* gezien. Al berust de dwaze voorstelling van wat Nederland is en heeft, bij vele vroeg geamerikanizeerde Hollanders, louter op onkunde, al zouden zij nu en dan groote ogen opzetten, indien zij een kijkje konden nemen van ons leven, buiten het dorp of den kring waarin hunne ouders geboren zijn, wij willen op dien grond niet voor ons vaderland pleiten. Wat Nederland beteekent geeft zijn niet zijne breede akkers, zijn handel en nijverheid, zijne kunst-producten, ofschoon de tentoonstelling van 1883⁷⁵ zal bewijzen, wat het ook op materieel terrein vermag. Het is *de waarheid* die het beled, op de dwaling heeft veroverd, tegen haar heeft gehandhaafd, *de waarheid*, die het op het terrein van het denken en van het handelen, in kerk en theologie, in de maatschappij en in het staatsleven heeft toegepast; – de waarheid bovenal van de volstreekte opperheerschappij van den Heere God, van Zijn *woord*, van Zijne *genade*.

Juist omdat men in Amerika van deze grootse beginselen, van

volgden geestverwanten zijn voorbeeld na.

⁵⁷ Het bestuur van de NZAV bood Jonkman op zaterdag 6 januari 1883 een diner te Amsterdam aan vanwege zijn vertrek naar Zuid-Afrika in de daaropvolgende week. Zie: *Algemeen Handelsblad*, avondblad, 9 januari 1883.

⁵⁸ H.F. Jonkman (1844-1920), privaatscote botanie aan de Rijksuniversiteit te Utrecht, reisde in 1883 als afgevaardigde van de NZAV naar Transvaal.

⁵⁹ Hoedemaker zelf heeft zich ook ingezet voor de zaak van de Boeren. Hij schreef een inleiding in H.D. van Broekhuizen, *Zuid-Afrika's vertrouwen. Rede* (Amsterdam: Bom, 1900); deze rede was op 28 oktober en 11 november 1900 uitgesproken, respectievelijk te Amsterdam, in de Nieuwe Kerk, en te Nijmegen, in de Grote Kerk; en hij hield in 1901, ten tijde van de Tweede Boerenoorlog, een preek tot de Britse kerken, *A Plea on Behalf of Equity and Truth*. De opbrengst van de verkoop van deze uitgave werd bestemd voor een fonds dat de vrijwel vergeten groep Boeren vluchtelingen in Portugal van winterkleding voorzag.

⁶⁰ Dunbar is een plaats aan de Zuidoostelijke kust van Schotland, ter hoogte van Edinburgh. Het is niet duidelijk waarom Hoedemaker nu juist de plaats Dunbar noemde. Mogelijk verwees het naar Hoedemakers bezoek aan Schotland in mei